

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Goss-Kokot
Sędziowie:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.) del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r. w Poznaniu

sprawy z wniosku **I. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni I. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 10 lutego 2014 r. sygn. akt IV U 67/14

oddala apelację.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)
-------------------------------------	-----------------------	--------------------------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 22 listopada 2013r., na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., nr 153 poz. 1227 ze zm.) przyznał wnioskodawczyni I. S. emeryturę od dnia 09.11.2013r. w wysokości 2162,83zł, pomniejszając podstawę obliczenia emerytury o kwotę 146186,61zł stanowiącą sumę kwot emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne w okresie od 09.08.2008r.

do 31.10.2013r. Wypłatę emerytury zawieszono, gdyż jest świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas wypłacanej emerytury.

Odwołanie od tej decyzji złożyła wnioskodawczyni wnosząc o jej zmianę przez nie potrącenie ze zwaloryzowanego kapitału początkowego kwot wcześniejszych pobranych emerytur za okres 09.08.2008r. - 31.10.2013r., gdyż ten sposób obliczenia podstawy emerytury jest dla niej niekorzystny.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania zarzucając, że powyższego potrącenia dokonał w oparciu o art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że organ rentowy decyzją z dnia 25.07.2008r. przyznał wnioskodawczyni emeryturę tzw. „wcześniejszą” od dnia 09.08.2008r. w wysokości 2070,01zł przyjmując do ustalenia wysokości emerytury 32 lata okresów składkowych i 4 lata, 1 m-c okresów nieskładkowych.

Po dokonanych waloryzacjach emerytura wnioskodawczyni od dnia 01.03.2011r. wynosiła 2368,98zł.

Organ rentowy decyzją z 14.11.2013r. po ponownym ustaleniu kapitału początkowego ustalił kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r. w kwocie 194165,18zł.

Wnioskodawczyni w dniu 10.10.2013r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę z powszechnego wieku.

Organ rentowy do obliczenia emerytury przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie w miesiącu poprzedzającym miesiąc, od którego przyznano emeryturę.

Organ rentowy decyzją z 22.11.2013r. przyznał wnioskodawczyni emeryturę z art. 24 ustawy emerytalnej od dnia 09.11.2013r.

Podstawa emerytury podlegała pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych z emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Organ rentowy przyjął emeryturę jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień wieku emerytalnego.

Sąd przedstawił sposób obliczenia świadczenia, z którego wynika, że kwota składek zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawczyni z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła- 85554,13zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego- 607829,36zł, suma kwot pobranych emerytur w okresie od 09.08.2008r. do 31.10.2013r. – 146186,61zł i wyliczona emerytura – 2162,83zł.

Sąd przytoczył treść art.24 ust.1 oraz art.25 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DzU, z 2009 nr 153 poz.1227 ze zm.) wskazując podstawę prawną przyznania prawa i ustalenia wysokości emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r.

W sprawie bezsporne jest uzyskanie przez wnioskodawczynię wieku emerytalnego, pobieranie przez nią wcześniejszej emerytury od 09.08.2008r. do 31.10.2013r., suma emerytur pobranych za ten okres, kwota zaewidencjonowanych składek z uwzględnieniem waloryzacji, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Sporne pomiędzy stronami jest przyjęcie podstawy obliczenia emerytury pomniejszonej o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd Okręgowy podkreślił, że to pomniejszenie, nazwane przez wnioskodawczynię potrąceniem, jest przewidziane w art. 25 ust. 1b w/w ustawy poprzez zmianę art. 1 pkt 6b ustawą z dnia 11.05.2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r. poz. 637), która weszła w życie z dniem 01.01.2013r. (art. 22 tej ustawy).

Prawo do emerytury powszechnej wnioskodawczyni nabyła z dniem 09.08.2013r., a nie – jak podaje w odwołaniu- z dniem 09.08.2008r., stąd należy uwzględnić zmiany wprowadzone w/w ustawą z dniem 01.01.2013r.

W ocenie Sądu, zarzut nierównego traktowania ze względu na wiek nie jest zasadny, gdyż przepisy ustawy emerytalnej w wielu przypadkach są korzystniejsze dla osób młodszych wiekiem, a w innych przypadkach- dla starszych wiekiem, posiadających dłuższy staż ubezpieczeniowy.

Przepis art. 25 ust. 1b w/w ustawy ma także zastosowanie do osób wykonujących pracę w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu, brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił je.

Apelację od wyroku złożyła ubezpieczona I. S., zarzucając podtrzymanie decyzji ZUS i oddalenie zarzutu nierównego traktowania ze względu na wiek (art.32, art.33 i art.67 Konstytucji RP), nadto naruszenie zasady niedziałania prawa wstecz wynikającego z art.2 Konstytucji RP.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, a tym samym uchylenie decyzji ZUS z 22.11.2013r. w przedmiocie obliczania wysokości emerytury w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego ((...) lat) oraz ponownego przeliczenia przez organ rentowy wysokości emerytury bez odliczania kwot pobranych wcześniejszych emerytur za okres od 9 sierpnia 2008r. do 31października 2013r. od podstawy emerytury (kapitał początkowy+ składki na ubezpieczenie emerytalne), od dnia złożenia przedmiotowego wniosku do Sądu wraz z ustawowymi odsetkami za każdy miesiąc braku wypłaty zawieszony emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu Sądu I instancji.

Bezsporne w sprawie jest, że ubezpieczona I. S. decyzją ZUS z dnia 25 lipca 2008r. uzyskała prawo do emerytury po ukończeniu (...) roku życia tj. od 9 sierpnia 2008r. Tak ustalone świadczenie ubezpieczona pobierała do czasu osiągnięcia powszechnego (art. 24 ust,1a) pkt 4 ustawy emerytalnej) z dniem 9 listopada 2013r.

Od 1 stycznia 2013r. obowiązuje przepis art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2013.1440), w myśl którego „jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b,46, 50,50a, 184 lub art.88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. –Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006r. nr 97 poz.674 ze zm.) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, ustaloną zgodnie z ust.1, **pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur** w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne”.

Zarówno stan faktyczny jak i wykładnia powołanego wyżej przepisu nie jest sporna i nie nastrocza żadnych wątpliwości przy analizie rozpoznawanej sprawy.

Zarzuty apelacji sformułowane przez skarżącą skierowane są w zasadzie do niesprawiedliwego, w ocenie apelującej, potraktowania osób urodzonych, podobnie jak ona, w 1953r.

Zdaniem apelującej zaskarżony wyrok narusza art. 2, 32, 33 i 67 Konstytucji RP.

Z takim stanowiskiem nie można jednak się zgodzić.

Przede wszystkim należy podnieść, iż zmiany w systemie emerytalnym wprowadzone ustawą z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz.637) wprowadziły istotne zmiany dotyczące wieku uprawiającego do emerytury dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. , różnicując je w zależności od daty urodzenia. Regulacja ta budziła i budzi wiele zastrzeżeń właśnie z uwagi na zróżnicowanie uprawnień dla ubezpieczonych tylko ze względu na datę urodzenia.

Jednakże **Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 maja 2014r. K 43/12** uznał wprowadzone zmiany za zgodne między innymi z art. 2, 32 i 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W obszernym uzasadnieniu Trybunał uzasadnił swoje stanowisko wskazując, że celem nowego systemu emerytalnego było stworzenie mechanizmu gromadzenia środków finansowych łagodzących w przyszłości zwiększone wydatki związane z postępującym procesem starzenia się ludności, przy ograniczeniu roli państwa.

Trybunał w wielu orzeczeniach stwierdzał, że przeprowadzona reforma systemu ubezpieczeń społecznych znajdowała oparcie w wartościach i normach konstytucyjnych, "urzeczywistniając" prawo do zabezpieczenia społecznego w aktualnych warunkach demograficznych i gospodarczych.

Cele ustawy nowelizującej z 2012 r. tylko w pewnym stopniu pokrywają się z celami reformy emerytalnej z 1999 r., a mianowicie nowelizacja ta jest reakcją na zmieniające się czynniki demograficzne oraz pogłębiający się i permanentny deficyt Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Na dalszy plan schodzi tu podstawowe dla reformy z 1999 r. dążenie do objęcia powszechnym systemem emerytalnym różnych grup zawodowych, także tych, których świadczenia finansowane są z budżetu państwa. W 1999 r. ustawodawca rozpoczął proces tworzenia jednolitego systemu emerytalnego, między innymi ograniczając tzw. przywileje emerytalne i zrównując wcześniejszy wiek emerytalny niektórych grup zawodowych z powszechnym wiekiem emerytalnym. W ustawie nowelizującej z 2012 r., reagując na nowe zjawiska niewystępujące pod koniec lat dziewięćdziesiątych, wprowadził do systemu emerytalnego dwie istotne zmiany: podniósł wiek emerytalny i przewidział stopniowe zrównywanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn oraz ustanowił emeryturę częściową. Trybunał nie podzielił więc poglądu, że te nowe rozwiązania zmieniają założenia obowiązującego systemu emerytalnego.

W zmiany te wpisuje się regulacja prawna zawarta w art. 25 ust.1b ustawy z dnia 17grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zmieniona ustawą z 11.05.2012r. art.1 pkt 6b).

W nowym systemie (zdefiniowanych składek), gdzie świadczenie nabywa się za okresy ubezpieczenia, wysokość świadczenia zależy od sumy zaewidencjonowanych składek.

Zgodnie ze wskazaną regulacją prawną, ubezpieczonym, którzy pobrali emeryturę tzw. wcześniejszą czyli w obniżonym wieku, (na podstawie przepisów art.26b, 46, 50, 50a, 50e, 184 ustawy emerytalnej lub art.88 Karty Nauczyciela), podstawę obliczenia emerytury, o jakiej mowa w art.24 ustawy emerytalnej , ustaloną zgodnie z ust.1, pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Pobranie emerytur na podstawie wskazanych wyżej przepisów oznacza skonsumowanie części kapitału składkowego, w związku z czym od 1 stycznia 2013r. odlicza się od niego sumę wypłaconych emerytur.

Mając na uwadze, że apelująca, urodzona w dniu (...), wiek emerytalny zgodnie art. 24 ust. 1a pkt 4 osiągnęła 9 listopada 2013r. (Sąd I instancji mylnie przyjął datę 9.08.2013r), a więc pod rządami regulacji prawnej wymienionej wyżej-art.25 ust.1b ustawy emerytalnej, przepis ten będzie miał zastosowanie do obliczenia przyznanego ubezpieczonej świadczenia emerytalnego.

Wobec powyższego zarzuty apelacji okazały się nieuzasadnione, a apelację na podstawie art.385 k.p.c. należało oddalić.

del. SSO Katarzyna Schönhof- Wilkans	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.)
---	-----------------------	---